

A hibák bátor feltárása és kijavítása magával hozza a szegedi irodalmi élet felvirágzását is

Az írócsoport vitája irodalmunk időszerű kérdéseiről

Pénteken este 7 órára összeültek a TTIT Horváth Mihály utcai klubhelyiségében a szegedi írócsoport tagjai, Szeged kulturális életének vezetői, tanárok, érdeklődők, hogy a XX. kongresszus tanításainak fényében megvizsgálják az írócsoport tevékenységét. »Új levegő költözött be ezzel Szeged kulturális életébe« — mondotta felszólalásában a tanácskozást jellemezve Nagy Sándor elvtárs, Sztálin-díjas író. Valóban. Bátor, őszinte bíráló és önbírálat, komoly felelősségtudat jellemezte a vitát, amely — ez is jellemzi a tanácskozás iránt tanúsított nagy érdeklődést — hajnali négy órakor fejeződött be.

Az írócsoport vezetőségének vitaindító beszámolóját Petrovácz István elvtárs, az írócsoport titkára mondotta el. Bevezetőül ismertette a Magyar Írók Szövetsége június 22-i vezetőségi ülését, beszélt a budapesti irodalmi vitákról, majd a szegedi írócsoport tevékenységét értékelte. Először az úgynevezett Bónus-vitáról szólt és megállapította, hogy ebben a vitában a szegedi írócsoport helyesen bírálta Bónus Istvánnak, a fiatal orosházi költőnek a versét, aki a vita során narodnyik nézeteket vallott és tagadta a mezőgazdaság szocialista átszervezésének helyességét. Amellett azonban, hogy Bónus helytelen nézeteket bíraltuk,

nem vette figyelembe a vita Bónus költői őszinteségét, azt, hogy valóban létező hibákból szűrte le megállapításait,

sőt a vita következményeképpen Bónustól több verset nem közölt a Tiszatáj.

Petrovácz elvtárs ezután a Vajtai-Vajda vitáról szólt. Elmondotta, hogy Vajtai elvtárs Tiszatájban megjelent cikkének a megvitatása helyes volt azért, mert a cikk valóban több téves tételt, megállapítást is tartalmaz. Nagy hiba volt azonban, hogy a cikk érdemeit nem hangsúlyoztuk, nem mondtuk meg, milyen jelentős kezdeményezés Vajtai elvtárs vállalkozása, s nem volt türelmes vitatkozási módszerünk. A vita után többen bizalmatlanok voltak Vajtai elvtárral szemben és az írócsoport nem osztotta el ezt a bizalmatlan légkört, annak ellenére sem, hogy Vajtai elvtárs az írócsoportban tovább dolgozott. Más kérdés ebben a vitában Vajda elvtárs ügye. Vajda elvtárs többször erőszakos, agresszív módon lépett fel a vitában.

Petrovácz elvtárs ezután Péter László »József Attila Szegeden« című cikkének vitájáról szólt. Annak a vitának egészséges kibontakozását bizonyos mértékben zavarta egyes hozzászólások személyeskedő mozzanatoktól nem mentes hangja.

A decemberi párthatározat végrehajtásáról szólva elmondta Petrovácz elvtárs, hogy e határozat hibás tételai, s az irodalmi élet jelenségeinek helytelen értékelése következtében nem segítette az irodalom fejlődését. Ennek a párthatározatnak a végrehajtása természetesen minden párttagra kötelező volt. De mi Szegeden

olyan hibákra is rámondunk a jobboldaliság bűnét, amelyek tulajdonképpen nem voltak jobboldali jelenségek,

csak azért, hogy érvényt szerezzünk a határozatnak. Helytelen volt továbbá, hogy olyan emberekkel ítéltük el a »jobboldali« írókat, akik nem ismerték ezeket az írókat, nem ismerték műveiket, vitáikat és nézeteiket sem. Ebben hibás a pártbizottság is. A pártbizottság és az írószövetség vezetősége nem jó módszerrel ismertette és hajította végre a decemberi határozatot, amelyet mi itt, Szegeden, elferdítettünk, túlhajtottunk.

Petrovácz elvtárs ezután a decemberi határozat utáni időszokról beszélt és elmondotta, hogy

akkor elkélelyesedett, válságba került az írócsoport munkája. A bajok egyik jele, hogy helytelenül foglaltunk állást Sze-

geden Juhász Ferenc költészetével kapcsolatban. A helyes szándék ellenére sem tudtuk megfelelően értékelni sem az írócsoport vitáján, sem a »Délmagyarország« cikkeiben Juhász költeményeit. Ezek a megnyilvánulások, amellyel, hogy hangjuk súlyosan elítélendő, nem bizonyítottak, csak kinyilatkoztattak, nem tudták megragadni a problémák lényegét. Sőt az írócsoport vitáján a hibás álláspont ellen fellépők véleményét elfojtotta egyes felszólalások hangja.

Petrovácz elvtárs azután azokról a vitákról beszélt, amelyek a XX. kongresszus után Budapesten megkezdődtek és hozzásegítették irodalmunkat a problémák összekészült szálainak kibogozásához. Ezeknek a vitáknak a nyomán április végén indult meg a folyamat a szegedi írócsoportban, amely a hibák feltárásához, a kérdések nyílt megbeszéléséhez vezetett.

A beszámoló ezután a kibontakozás útjairól szólva a pártosság és a szocialista realizmus néhány elvi kérdéséről beszélt, majd azzal fejeződött be, hogy

a hibák bátor feltárása és kijavítása, a helyes légkör, a helyes munkastílus és vitastílus kialakítása a szegedi irodalmi élet új felvirágzását is magával hozza.

Elsőnek Vajtai István szólott a beszámolóhoz, aki az emlékeztető vitával kapcsolatban elmondotta, hogy őt különösen két vád döbbentette meg, az antimarxizmus és a szubjektív idealizmus vádjai. Nem értette, hogyan mondhatták ezt a tanulmányára s ez csökkentette munkakedvét. Azokat a tervei, amelyek a líra és a realizmus problémáinak esztétikai feldolgozására vonatkoztak, nem valósította meg.

Dér Endre József Attila-díjas író elmondotta, hogy a vitákban

nem csupán a módszerekben, hanem a tartalmi, az elvi kérdésekben is súlyos hibákat követünk el.

Bónus közelebb állt a falusi éléhez, mint mi, akik ítéltük róla és nem láttuk meg, hogy Bónus a faluban tapasztalható súlyos hibák eredményeképpen és határára írt úgy, ahogyan írt. A Vajtai-vitában sem mondtuk meg a jó Vajtai elvtársnak. Nem mondtuk meg, hogy cikkében nagy jelentőségű az, hogy esztétikai, formai kérdésekre hívja fel a figyelmet. A pártbizottság munkájával kapcsolatban több bizalmat kért az írók számára. Nagy Pál, a »Délmagyarország« szerkesztőbizottságának vezetője kifogásolta, hogy a beszámoló nem bírálta határozottan a pártbizottság munkáját, továbbá, hogy nem beszélt arról a két pártcsoport-értekezletről, amely ezt a megbeszélést megelőzte. Elmondotta, hogy egyetért azokkal, akik a »Délmagyarország« több cikkének durva hangjával kapcsolatban emeltek szót. Hangsúlyozta, hogy

az írócsoport egész kollektívája és a Délmagyarország szerkesztősége felelős azokért a hibákért, amelyeket a decemberi párthatározat végrehajtásával kapcsolatban elkövetünk.

Varsányi Péter, Pataki Szilveszter és Böhm József hozzászólása után Telkes György elvtárs, a városi párt-vegrehajtóbizottság kulturális osztályának vezetője szólalt fel. Elmondotta, hogy a

Vajtai-vitában súlyos hiba volt nem ismerni el a Vajtai-cikk jó oldalait, a kezdeményezés jelentőségét. Hiba volt, hogy a decemberi párt-határozatot túlozva hajtottuk végre, és hogy nem harcoltunk a szektás magatartás ellen. Ez persze egész politikánk és hibás szemléletünk következménye volt. Helytelen volt az is, hogy a párt-Vb. kulturális osztálya többször és határozottan hangzott, hogy az írók munkás-és paraszt-témájú műveket alkossanak. Nem azért volt ez hiba, mintha erre nem lenne szükség ma is, hanem az volt a rossz, hogy

nem ismertük el, más témájú műveket is lehet a szocializmusért dolgozni.

A tavaly ősszel Szegeden megrendezett irodalmi matiné mélyrehatóan hibás volt egyöntetűen jobboldalinak bélyegezni. E hibák alapvető oka az a helytelen sztálini tétel volt, amely szerint a szocializmus építése során állandóan fokozódik az osztályharc. Ez a hibás tétel, amely kihatott az élet minden területére, vezetett oda, hogy a legtöbb erőt a »jobboldali« nézetek keresésére fordítottuk. Most, a XX. kongresszus után támogatnunk kell a kibontakozó vitaszellemet, s a helytelen nézetekkel vitatkoznunk kell. Világosan látnunk kell azt is, hogy ezekben a vitákban destruktív vélemények, hangok is hallatszanak. Ezután Némethi Ferenc költő a többi között a Tiszatáj szerkesztőségének problémáiról szólva javasolta, hogy a szerkesztőbizottságot a mostani formájában szüntessék meg és egy függetlenített feladatos szerkesztő végezze a munkát.

Nagy Sándor elvtárs, Sztálin- és Kossuth-díjas író elmondotta, a városi pártbizottság kulturális munkájának legfőbb hibája, hogy szervezte a fővárosi írók elleni demonstrációt létrejöttét. Persze, ezekért a hibáikért a felsőbb szervek is felelősek. Pedig ezeknek az íróknak versei azt jelezték — ami később be is bizonyosodott —, hogy hazánkban sok a hiba és hiányosság. Most az a feladat, hogy

a kommunisták álljanak élére a kibontakozó vitáknak és valósítsák meg azt a munkastílust, amely 1948-ig jellemezte munkánkat. Kerényi György, Sinkó Éva felszólalása után András Sándor a többi között bírálta a Városi Tanács népművelési osztályának munkáját azért, mert a Pedagógiai Főiskola tavalyi ünnepségén nem engedélyezte Kodály: Pünkösddőlőnek előadását. A mű szerintük ugyanis »klerikális«. Kövesdi Lajos felszólalásában a többi között bírálta a lektorátusnak és a Tiszatáj szerkesztőségének magatartását az írókkal és az írókhoz kapcsolatosan. Lódi Ferenc és Nacsády József felszólalásában a többi között mélyrehatóan elítélte azt a szervezett és igazságtalan hadjáratot, amelyet elsősorban Korek József elvtárs kezdeményezésére az elmúlt évben Péter Lászlóval kapcsolatban lefolytattak és amelyben ő maga is részt vett. Osváth Béla felszólalásában a többi között azt hangsúlyozta, hogy az írócsoport életében a vezetőszerep az írókat illeti. Székely Lajos elvtárs felszólalása után Balogh István elvtárs, a városi pártbizottság titkára a pártbizottság munkájával kapcsolatban a többi között elmondotta, hiba volt, hogy sok erőt fordítottak »jobboldali« hibák keresésére és hogy bizonyítás helyett kinyilatkoztattak, nem türtköt meg az ellenvéleményt.

Most az a feladat, hogy bátor, őszinte, szókimondó bírálati és önbírálati megteremtjük a bizalom légkörét és a hibákat az írócsoportbeli elvtársakkal együtt közösen jóvátegyük.

A jövőben úgy kell vitatkoznunk, hogy a vitatkozók jóhiszeműségét fel kell tételeznünk és meg kell akadályoznunk, hogy őket bármiféle hátrány, vagy sérelem érje. A legközelebbi jövőben Szegeden is létrehozunk vitafórumot, a budapesti DISZ Petőfi-körhöz hasonló. — Ertsey Péter elmondotta, hogy a szektás magatartás a kommunistákat állította egymással szembe. Az írócsoport szervezeti életében komoly hiba volt a többi között, hogy sok határozatot előre készítették el és azután szavaztatták meg. Ezekhez a határozatokhoz nem sok köze volt a tagságnak, s a jövőben nem lehet ilyen módon dolgozni.

A vitában felszólt az elnöklő Kiss Lajos, a Tiszatáj szerkesztője is, s a vita Petrovácz István zárószóival fejeződött be.

A vitát péntek este 6 órakor a TTIT Horváth Mihály utcai klubjában folytatják.

Zenei működési engedélyek megszerzésének lehetőségei

Rendkívüli (kivételes) pótmeghallgatást rendelhet el a megyei tanács népművelési osztálya mindazon korábban hivatásos zenész, vagy énekes tevékenységet folytatott személyek számára, akik a múlt év őszi hivatásos előadóművészi (zenész-énekes) vizsgálatonai szolgálat, külföldi tartózkodás, betegség, vagy egyéb ok miatt nem vehettek részt, s ezt a körülményt hiteles érdemi igazolják. (Nem bocsátathatók tehát rendkívüli pótmeghallgatásra azok a személyek, akik az elmúlt évi vizsgáztatáson már részt vettek.)

A rendes évenkénti vizsgáztatási időszakban a kivételes pótmeghallgatásra jogosult személyeket egy szűkebb szakmai bizottsággal kategorizálja a megyei tanács népművelési osztálya. Ez a rendkívüli besorolás azonban — függetlenül attól, milyen mé-

lési osztályának munkáját azért, mert a Pedagógiai Főiskola tavalyi ünnepségén nem engedélyezte Kodály: Pünkösddőlőnek előadását. A mű szerintük ugyanis »klerikális«. Kövesdi Lajos felszólalásában a többi között bírálta a lektorátusnak és a Tiszatáj szerkesztőségének magatartását az írókkal és az írókhoz kapcsolatosan. Lódi Ferenc és Nacsády József felszólalásában a többi között mélyrehatóan elítélte azt a szervezett és igazságtalan hadjáratot, amelyet elsősorban Korek József elvtárs kezdeményezésére az elmúlt évben Péter Lászlóval kapcsolatban lefolytattak és amelyben ő maga is részt vett. Osváth Béla felszólalásában a többi között azt hangsúlyozta, hogy az írócsoport életében a vezetőszerep az írókat illeti. Székely Lajos elvtárs felszólalása után Balogh István elvtárs, a városi pártbizottság titkára a pártbizottság munkájával kapcsolatban a többi között elmondotta, hiba volt, hogy sok erőt fordítottak »jobboldali« hibák keresésére és hogy bizonyítás helyett kinyilatkoztattak, nem türtköt meg az ellenvéleményt.

Most az a feladat, hogy bátor, őszinte, szókimondó bírálati és önbírálati megteremtjük a bizalom légkörét és a hibákat az írócsoportbeli elvtársakkal együtt közösen jóvátegyük.

A jövőben úgy kell vitatkoznunk, hogy a vitatkozók jóhiszeműségét fel kell tételeznünk és meg kell akadályoznunk, hogy őket bármiféle hátrány, vagy sérelem érje. A legközelebbi jövőben Szegeden is létrehozunk vitafórumot, a budapesti DISZ Petőfi-körhöz hasonló. — Ertsey Péter elmondotta, hogy a szektás magatartás a kommunistákat állította egymással szembe. Az írócsoport szervezeti életében komoly hiba volt a többi között, hogy sok határozatot előre készítették el és azután szavaztatták meg. Ezekhez a határozatokhoz nem sok köze volt a tagságnak, s a jövőben nem lehet ilyen módon dolgozni.

A vitában felszólt az elnöklő Kiss Lajos, a Tiszatáj szerkesztője is, s a vita Petrovácz István zárószóival fejeződött be.

A vitát péntek este 6 órakor a TTIT Horváth Mihály utcai klubjában folytatják.

Köszöntjük a szervezeteket!

A kisipari szervezetek hagyományos, évenkénti vizs-

szatéró ünnepségéhez érkezünk az idén is. Ma tartják a szervezetek napot. Ez a nap egyike azoknak az ünnepeknek, amelyekkel dolgozó társadalmunk egy-egy rétegét — egyszer a vasutasokat, máskor a traktoristákat, aztán a bányászokat, most pedig a szervezetek dolgozóit — ünnepeljük, a társadalom megbecsülését fejezzük ki hasznos munkájuk iránt.

A szervezetek nap alkalmával a város lakosságának a köszöntését kívánjuk támogatni, hiszen a kisipari szervezetek a lakosság szükségleteinek ellátásáért fejtik ki tevékenységüket. És ezen a területen elismerésre méltó eredményeket értek el a szegedi szervezetek is. Egy mondat szerint ünnepontot ilyen alkalommal a hibákról beszélni. Hiszen az

természetes is, hogy aki valamilyen tevékenységet folytat, munkájában az eredmények mellett hibák is mutatkoznak. A szervezeteknél előforduló hibákkal a Dél-magyarország — mikor ez szükséges volt — nemegyszer foglalkozott. Tudják azt jól a szervezetek dolgozói, hogy most az ünnepi alkalomból azért hivatkozunk munkájuk fogyatékosságaira is, mert velük együtt azt szeretnénk, ha még kifogástalanabbul, választékosabban, a lakosság nagyobb megelégedésére folytatnák munkájukat.

De bizonyára éppen olyan jól tudják és a szívükön viselik ezt, mint mi, és talán felesleges is hivatkoznunk rá. Minden esetre ezen az ünnepen elismeréssel adózunk eddigi és bizalommal fordulunk jövőbeni munkájuk felé.

Maradjon Szegeden a Vegyipari Technikum Nyílt levél Tapoleai János miniszterhelyettes elvtárhoz

Hetek óta azt vitatják a szegediek, elsősorban a pedagógusok, miért kell elköltöztetni Szegedről az Irinyi János Vegyipari Technikumot. Ez az oktatási intézmény 18 éve működik Szegeden, s az első öt éves tervben több mint 4 millió forintot fordított államunk a korszerűsítésére. Mégis napvilágot látott a Vegyipari és Energiaügyi Minisztérium határozata, hogy a szegedi Vegyipari Technikumot Kazincbarcikára kell költöztetni.

A szegedi közvélemény jogos követelésének alátámasztásaként — vagyis, hogy a Vegyipari Technikum maradjon Szegeden — a Délmagyarország 1956. június 6-án »Dolgozunk, perspektívával lássuk a holnapot« címmel cikket közzétett, melyben sikra szállt az Irinyi János Vegyipari Technikum Szegeden hagyása mellett. E levélnek most nem feleltünk, hogy a cikkben közölték megismételjük — mivel az bizonyos eljutott a címzetthez, a Vegyipari és Energiaügyi Minisztériumhoz, — csupán emlékeztetjük az említett cikk befejező kérdését kívánjuk megismételni: »Népgazdaságunk valóban nem engedheti meg magának, hogy milliókat hajigáljon ki az ablakon ésszerűtlen elgondolások miatt. A Vegyipari és Energiaügyi Minisztérium nem gondolja hogy máris is lehetett volna fordítani azt a több mint 4 millió forintot, amit befektettünk az Irinyi János Vegyipari Technikum korszerűsítésére? A dolgozók közvéleménye teszi fel ezt a jogos kérdést, most, amikor kétszer is meggondoljuk, hogy forintjainkat mibe és hogyan helyezzük el második öt éves tervünkben.«

A cikkben feltett kérdésre vártuk az illetékes szerv, a Vegyipari és Energiaügyi Minisztérium választát. Mert nem lehet vitás, hogy ha Magyarország egyik legnagyobb városának közvéleménye kérdést tesz fel, az legalább választ érdemel. Ez a válasz pedig a mai napig sem érkezett meg.

Ellenben megérkezett a Vegyipari és Energiaügyi Minisztérium oktatási osztályának — amelynek végső fokon a miniszterhelyettes elvtárs a vezetője — utasítása az Irinyi János Vegyipari Technikum igazgatójához, mely szerint még a jövő héten kezdjék meg az iskola felszerelésének részleges átköltöztetését Kazincbarcikára.

A mi elképzelésünk továbbra is az, hogy a sok millió forintot költséggel korszerűsített Irinyi János Vegyipari Technikum maradjon a szegedieké. Elképzelésünk egyúttal kérdés és kérés is. Megkérdezzük, hogy az első öt éves tervben miért korszerűsítették tovább városunk Vegyipari Technikumát 4 millió forinttal, ha a második öt éves terv első évében máris elviszik Szegedről? Miért nem maradt az ország egyik legkorszerűbben felszerelt Vegyipari Technikuma ott, ahol eddig is eredményesen működött, különös tekintettel a második öt éves terv irányelveire, amelyek ki-mondják hogy: »...különösen nő a vegyipar, melynek fejlődési üteme valamennyi iparágé meghaladja. A vegyipar termelése a második öt éves terv alatt megkétszereződik.« Ebből is következik, hogy megismételjük a már korábban is feltett kérdést: miért kell Szegedről elköltöztetni az Irinyi János Vegyipari Technikumot?

Kérésünk pedig az lenne, hogy a miniszterhelyettes elvtárs mielőbb válaszoljon a szegedi dolgozók jogos kérdéseire. SÖMJÉN PÉTER

Július 15-től kezdődik megyénkben a helyiipari tanulók szerződötése

Azok előtt a fiatalok előtt, műves, a Kopáncsi Állami Gazdaság bognár, kovács ipari tanulókat szerződött.

A megyei KISZÜV-nél (Hódmezővásárhely, Szántó Kovács János u. 6.) az alanti szakmákig, érettségizetteknek 25 éves korig jelentkehetnek ipari tanulóknak a fiatalok. Ipari tanulókat az alábbi vállalatok a következő szakmákra vesznek fel: Hódmezővásárhelyen a Fémipari és Gépjárató Vállalat autószerelő, esztergályos és fémműves, a Majolika Gyár fazekas, a felszereléskészítő, papucsos, női Szandálüzem cipőfelszerelés-készítő és cipész, a Kéményseprő Vállalat kéményseprő, a Tatarozó- és Építőipari Vállalat kovács, az FM Szövetkezet kovács-bognár és ács, Szegeden a Kádár- ipari Vállalat kádár, Hangszerkészítő Vállalat asztalos, a Kertészeti Vállalat kertész, a Viz- és Csatornaszerelő Vállalat vízvezeték-szerelő, a Gázmű Vállalat gáz-szerelő, az Ásotthalmi Állami Gazdaság bognár, a Kláramajori Állami Gazdaság bognár, kovács, a Cencsbáti Állami Gazdaság kö-

daság bognár, kovács ipari tanulókat szerződött.

A jelentkezés ideje 1956. július 1-től július 31-ig. A jelentkezés frásban, vagy személyesen történik. Írásbeli jelentkezés esetén közölni kell a jelentkező nevét, születési évét, az apja nevét, születési évét és foglalkozását. Továbbá az iskolai végzettséget az eredmény feltüntetésével.

A felvett ipari tanulók szerződésüket a munkaadóval, megyei jogú városok esetében kerületi tanácsokon, illetve városi, járási tanácsokon kötik meg.